Centrum Medycznego
Kształcenia Podyplomowego

PROGRAM KURSU DOSKONALĄCEGO DLA PROFILAKTYKÓW

w ramach doskonalenia zawodowego

Zatwierdzam
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Urszula Demkow
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Warszawa 2025

Program kursu doskonalącego opracowali:

1. Dr n. o zdr. inż. Dorota Kiedik – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego, przewodnicząca Zespołu;
2. Dr n. o zdr. Alicja Basiak-Rasała – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego;
3. Dr Barbara Grabowska – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego;
4. Dr Magdalena Konieczny – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego;
5. Dr hab. Magdalena Syrkiewicz-Świtała – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego;
6. Mgr Urszula Blicharz – ekspert w obszarze metodyki i dydaktyki.

A. Cel ogólny kształcenia

Kurs doskonalący w ramach doskonalenia profilaktyków ma na celu pogłębienie i aktualizację wiedzy oraz umiejętności zawodowych, niezbędnych do wykonywania zawodu profilaktyka.

Szczegółowe cele kształcenia

1. Aktualizacja wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat zaawansowanych modeli i strategii w profilaktyce zdrowotnej, w tym ich zastosowania w różnych grupach docelowych.
2. Rozszerzenie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii np. telemedycyna, aplikacje mobilne, analityka dużych i złożonych zbiorów danych (ang. *big data*) w planowaniu i realizacji działań profilaktycznych.
3. Pogłębienie umiejętności zarządzania projektami profilaktyki zdrowotnej w tym tworzenia budżetów, organizacji działań, budowania zespołów i współpracy z interesariuszami na różnych poziomach.
4. Doskonalenie umiejętności oceny skuteczności i efektywności działań profilaktycznych, w tym zastosowania metod analizy koszt-efektywność i ewaluacji oddziaływania programów zdrowotnych.

5. Wzmocnienie kompetencji społecznych i przywódczych, w tym umiejętności budowania relacji z partnerami międzysektorowymi oraz angażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne.
6. Omówienie etycznych aspektów działań profilaktycznych w kontekście różnorodności kulturowej a szczególnie w pracy z grupami wykluczonymi społecznie lub mniejszościami.
7. Zapoznanie z najnowszymi trendami i dobrymi praktykami w profilaktyce zdrowotnej na poziomie krajowym i międzynarodowym, poprzez analizę studiów przypadku oraz wymianę doświadczeń.

B. Czas trwania kursu

Łączny czas trwania kursu wynosi 4 dni i obejmuje 32 godziny dydaktyczne wraz z zaliczeniem kursu.
Dziennie kurs powinien obejmować nie więcej niż 8 godzin dydaktycznych (1 godzina dydaktyczna = 45 min.). Kurs doskonalący jest realizowany w formie zajęć teoretycznych w wymiarze 19 godzin dydaktycznych oraz zajęć praktycznych w wymiarze 12 godzin dydaktycznych, przy czym forma realizacji w zakresie podziału godzin teorii i praktyki w poszczególnych dniach pozostaje w gestii organizatora kursu. Jedna godzina kursu przeznaczona będzie na egzamin.

C. Sposób organizacji szkolenia

Kurs doskonalący mogą prowadzić podmioty, które uzyskały wpis na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia kursu doskonalącego i spełniają warunki określone w ustawie o niektórych zawodach medycznych. Organizator kursu zobowiązany jest spełnić poniższe wymogi dotyczące kadry dydaktycznej, bazy dydaktycznej i sprzętu dydaktycznego.

- **<u>Kadra dydaktyczna</u>**

Osobami uprawnionymi do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych podczas kursu doskonalącego są:

- osoby posiadające wyższe wykształcenie (tytuł licencjata lub magistra) uzyskane na kierunku studiów: zdrowie publiczne, socjologia, psychologia, dietetyka, fizjoterapia, lekarskim i pielęgniarstwo lub na innym kierunku przyporządkowanym do dyscypliny nauki medyczne i nauki o zdrowiu (biologia medyczna, nauki medyczne, nauki o kulturze fizycznej, nauki o zdrowiu) lub nauki społeczne (nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki socjologiczne, pedagogika, psychologia), posiadające minimum 3-letnie doświadczenie zawodowe w obszarze profilaktyki zdrowotnej, promocji zdrowia lub zdrowia publicznego, **lub**:
- osoby posiadające stopień naukowy minimum doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu (biologia medyczna, nauki medyczne, nauki o kulturze fizycznej, nauki o zdrowiu) lub nauk społecznych (nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki socjologiczne, pedagogika, psychologia), z co najmniej 3-letnim doświadczeniem zawodowym w obszarze profilaktyki zdrowotnej, promocji zdrowia lub zdrowia publicznego.

- **Baza dydaktyczna**

Organizator kursu doskonalącego powinien dysponować:

- salą wykładową wyposażoną w urządzenia multimedialne lub platformą e-learningową (w przypadku, kiedy zajęcia teoretyczne będą odbywały się w formie *on-line*);
- zaleca się, aby grupy ćwiczeniowe liczyły nie więcej niż 15 uczestników kursu.

D. Plan kształcenia

Lp.	Treści kształcenia	Liczba godzin teoretycznych	Liczba godzin praktycznych	Liczba godzin ogółem

1	Modele i strategie profilaktyki zdrowotnej	5	2	7
2.	Technologie i innowacje w profilaktyce zdrowotnej	5	3	8
3.	Zarządzanie projektami profilaktyki zdrowotnej	4	4	8
4.	Różnorodność, kultura i zintegrowane podejście w profilaktyce zdrowotnej	5	3	8
Czas trwania zajęć dydaktycznych		**19**	**12**	**31**
Zaliczenie kursu		**1**	**-**	**1**
Ogółem czas trwania kursu		**20**	**12**	**32**

E. Treści kształcenia i oczekiwane wyniki kształcenia

1. Modele i strategie profilaktyki zdrowotnej

1) Nowoczesne podejścia do profilaktyki zdrowotnej: modele indywidualne, populacyjne i systemowe.
2) Kluczowe determinanty zdrowia w kontekście społeczno-ekonomicznym

i epidemiologicznym.

3) Strategiczne planowanie działań profilaktycznych w zróżnicowanych grupach docelowych.
4) Regulacje prawne w profilaktyce zdrowotnej, w tym zarządzanie ryzykiem i zgodność z międzynarodowymi standardami.
5) Rola systemów opieki zdrowotnej i polityki publicznej w kształtowaniu skutecznych interwencji profilaktycznych.

Oczekiwane wyniki kształcenia

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się wiedzą w zakresie:

1) modeli i podejścia do profilaktyki zdrowotnej indywidualnej, populacyjnej i systemowej;
2) kluczowych determinantów zdrowia w kontekście społeczno-ekonomicznym, epidemiologicznym i kulturowym;
3) mechanizmów strategicznego planowania działań profilaktycznych w różnych grupach docelowych;
4) regulacji prawnych i zasad etycznych związanych z realizacją działań profilaktycznych;
5) roli polityki publicznej i systemów opieki zdrowotnej w kształtowaniu skutecznych programów profilaktycznych.

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się umiejętnościami praktycznymi w zakresie:

1) analizy i interpretacji determinantów zdrowia w celu dostosowania działań profilaktycznych do specyficznych potrzeb grup docelowych;
2) projektowania działań profilaktycznych uwzględniających uwarunkowania społeczne, ekonomiczne i kulturowe;
3) kreowania strategii współpracy z instytucjami publicznymi i decydentami w zakresie realizacji programów zdrowotnych.

2. Technologie i innowacje w profilaktyce zdrowotnej

1) Telemedycyna i jej zastosowania w profilaktyce.
2) Wykorzystanie aplikacji mobilnych i platform cyfrowych w promocji zdrowia.

3) Analiza dużych i złożonych zbiorów danych w planowaniu i monitorowaniu działań zdrowotnych.
4) Trendy technologiczne w międzynarodowych programach profilaktycznych.
5) Komunikacja w erze cyfrowej: skuteczne przekazywanie informacji o zdrowiu za pomocą mediów społecznościowych i cyfrowych narzędzi komunikacyjnych.
6) Fałszywe i zmanipulowane przekazy (ang. *fake newsy*) oraz dezinformacja w zdrowiu publicznym: rozpoznawanie i przeciwdziałanie szkodliwym treściom, rozwój krytycznego myślenia w analizie informacji.
7) Edukacja zdrowotna w sieci: budowanie zaangażowania i świadomości społecznej poprzez kampanie internetowe.

Oczekiwane wyniki kształcenia

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się wiedzą w zakresie:

1) nowoczesnych technologii i innowacji wykorzystywanych w profilaktyce zdrowotnej (telemedycyna, aplikacje mobilne oraz duże i złożone zbiory danych);
2) zasad skutecznej komunikacji w środowisku cyfrowym, w tym zarządzanie treściami w mediach społecznościowych;
3) problemu fałszywych i zmanipulowanych przekazów oraz dezinformacji w zdrowiu publicznym oraz metod ich identyfikacji i przeciwdziałania;
4) mechanizmów angażowania społeczności w działania profilaktyczne poprzez narzędzia cyfrowe i kampanie *on-line*;
5) międzynarodowych trendów i innowacji praktyk w technologicznej transformacji profilaktyki zdrowotnej.

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się umiejętnościami praktycznymi w zakresie:

1) wykorzystywania nowoczesnych technologii, takich jak telemedycyna, aplikacje mobilne, duże i złożone zbiory danych, w planowaniu i realizacji działań profilaktycznych;
2) tworzenia i zarządzania treściami zdrowotnymi w mediach społecznościowych oraz prowadzenia skutecznej komunikacji w środowisku cyfrowym;
3) rozpoznawania i przeciwdziałania dezinformacji oraz fałszywym i zmanipulowanym przekazom w obszarze zdrowia publicznego;
4) projektowania kampanii społecznych promujących zdrowie z wykorzystaniem

narzędzi cyfrowych i innowacyjnych technologii.

3. Zarządzanie projektami profilaktyki zdrowotnej

1) Strategiczne planowanie projektów profilaktyki zdrowotnej: analiza potrzeb, definiowanie celów (z wykorzystaniem techniki SMART) i planowanie oraz zarządzanie ryzykiem w projektach.
2) Tworzenie budżetów i pozyskiwanie finansowania z różnych źródeł (granty, programy UE, sponsorzy), kontrola wydatków i raportowanie finansowe.
3) Technologie wspierające zarządzanie projektami: narzędzia cyfrowe do planowania, monitorowania i komunikacji w zespołach projektowych.
4) Interesariusze w projektach profilaktyki zdrowotnej identyfikacja i angażowanie kluczowych interesariuszy na różnych poziomach (lokalnym, krajowym, międzynarodowym), budowanie trwałych partnerstw międzysektorowych.
5) Monitoring i ewaluacja działań: zaawansowane metody oceny postępu i wyników projektów, tworzenie wskaźników efektywności, analiza oddziaływania projektów na system opieki zdrowotnej i populacje docelowe.
6) Zarządzanie zmianą w projektach profilaktyki zdrowotnej: wprowadzanie innowacji, adaptacja projektów do zmieniających się warunków społecznych, prawnych i technologicznych.

Oczekiwane wyniki kształcenia

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się wiedzą w zakresie:

1) metod strategicznego planowania projektów profilaktyki zdrowotnej, w tym definiowanie celów, zarządzanie ryzykiem i planowanie budżetów;
2) źródeł finansowania projektów profilaktyki zdrowotnej oraz zasad przygotowywania kosztorysów i raportowania finansowego;
3) narzędzi cyfrowych wspierających zarządzanie projektami, takimi jak systemy monitorowania i komunikacji zespołowej;
4) zasad budowania i zarządzania zespołami wielodyscyplinarnymi w projektach profilaktyki zdrowotnej.

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się umiejętnościami praktycznymi w zakresie:

1) planowania i wdrażania kompleksowych projektów profilaktyki zdrowotnej, definiowania celów, harmonogramu i budżetów;
2) tworzenia kosztorysów pozyskiwania finansowania oraz monitorowania wydatków w trakcie realizacji projektów;
3) korzystania z narzędzi cyfrowych wspierających zarządzanie projektami.

4. Różnorodność, kultura i zintegrowane podejście w profilaktyce zdrowotnej

1) Zarządzanie różnorodnością w działaniach profilaktycznych: uwzględnianie kulturowych, społecznych i ekonomicznych różnic w projektowaniu interwencji zdrowotnych.
2) Praca z grupami wrażliwymi i wykluczonymi: strategie budowania zaufania, komunikacji i zaangażowania społeczności marginalizowanych oraz mniejszościowych.
3) Integracja międzysektorowa w działaniach profilaktycznych: budowanie współpracy między systemami zdrowia, edukacji, pomocy społecznej i sektorem prywatnym.
4) Globalne trendy w profilaktyce zdrowotnej: analiza najlepszych praktyk z międzynarodowych programów zdrowotnych i ich zastosowanie w lokalnych warunkach.
5) Kształtowanie polityki zdrowotnej: wpływ działań profilaktycznych na politykę zdrowotną, budowanie strategii lobbingowych i współpraca z decydentami.
6) Komunikacja społeczna w profilaktyce zdrowotnej: tworzenie skutecznych kampanii społecznych, zarządzanie kryzysowe w obszarze zdrowia, budowanie przekazu wspierającego zmiany postaw i zachowań.
7) Etyczne wyzwania w profilaktyce zdrowotnej: podejmowanie decyzji zgodnych z zasadą należytej staranności i aktualną wiedzą medyczną, ochrona danych wrażliwych oraz odpowiedzialność społeczna.

Oczekiwane wyniki kształcenia

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się wiedzą w zakresie:

1) zasad uwzględniania różnorodności kulturowej, społecznej i ekonomicznej w projektowaniu działań profilaktycznych;

2) specyfiki pracy z grupami wrażliwymi, wykluczonymi społecznie i mniejszościami;
3) globalnych trendów i dobrych praktyk w profilaktyce zdrowotnej oraz ich zastosowania w lokalnych kontekstach;
4) zasad kształtowania polityki zdrowotnej i współpracy z decydentami w celu zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych;
5) zasad skutecznej komunikacji społecznej, w tym tworzenia kampanii promujących zdrowie i zarządzania kryzysowego;
6) etycznych wyzwań w profilaktyce zdrowotnej, w szczególności dotyczących ochrony danych i pracy z grupami wrażliwymi.

Oczekuje się, że w wyniku realizacji kształcenia uczestnik wykaże się umiejętnościami praktycznymi w zakresie:

1) projektowania i wdrażania działań profilaktycznych uwzględniających różnorodność kulturową, społeczną i ekonomiczną;
2) nawiązywania i utrzymywania relacji z grupami wrażliwymi oraz budowania zaufania i zaangażowania wśród społeczności wykluczonych;
3) organizowania i koordynowania współpracy międzysektorowej w celu realizacji działań profilaktycznych na różnych poziomach;
4) prowadzenia kampanii społecznych wspierających zmiany postaw i zachowań zdrowotnych.

F. Zobowiązania organizatora kursu

Organizator kursu zobowiązany jest:

1) zapewnić odpowiednią kadrę dydaktyczną przygotowaną do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych, obejmujących wymagane treści kształcenia;
2) zapewnić bazę dydaktyczną i wymagany sprzęt dydaktyczny niezbędny do przeprowadzenia kursu doskonalącego;
3) przygotować szczegółowy harmonogram zajęć teoretycznych i praktycznych na każdy dzień kursu;
4) opracować regulamin organizacyjny kursu doskonalącego;
5) uzyskać wpis na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia kursu doskonalącego dla profilaktyków;

6) prowadzić imienną listę uczestników i wykładowców kursu doskonalącego.

G. Realizacja zajęć kursu

1) Rekomendowana jest stacjonarna forma realizacji kursu.
2) Dopuszcza się realizowanie części teoretycznej kursu w formie e-learningowej (zajęcia transmitowane *on-line* na żywo lub nagrane wykłady do samodzielnego odtworzenia).
3) Organizator kursu zapewnia sprawną realizację zajęć teoretycznych i praktycznych zgodnie ze szczegółowym harmonogramem zajęć kursu.
4) Harmonogram zajęć musi zawierać:
   a) tematy poszczególnych zajęć teoretycznych (wykładów) obejmujących wymagane treści kształcenia,
   b) tematy poszczególnych zajęć praktycznych (ćwiczeń/warsztatów) obejmujących wymagane treści kształcenia,
   c) datę oraz godziny przeprowadzenia poszczególnych zajęć w czasie wszystkich dni kursu,
   d) wykaz osób prowadzących poszczególne wykłady oraz zajęcia praktyczne,
   e) zaliczenie kursu.
5) Uczestniczenie w zajęciach przewidzianych w harmonogramie jest odnotowane w imiennej liście obecności uczestników kursu.
6) Organizator kursu wyznacza spośród kadry dydaktycznej kierownika naukowego kursu opowiadającego merytorycznie za realizację kursu.

H. Ocena wiedzy i umiejętności praktycznych

1) Ocena zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności praktycznych uczestników kursu doskonalącego dokonywana jest po zrealizowaniu wszystkich treści nauczania w jednej z wybranych form:
   a) sprawdzianu końcowego w formie pisemnej lub
   b) w przypadku kursów obejmujących co najmniej 50% zajęć praktycznych – sprawdzianu końcowego w formie praktycznej.
2) Sprawdzian końcowy przeprowadzany jest przez kierownika naukowego kursu lub pod jego nadzorem przez kadrę dydaktyczną prowadzącą kurs doskonalący.

3) W przypadku, gdy uczestnik kursu doskonalącego nie zda sprawdzianu końcowego lub z ważnych przyczyn losowych nie przystąpi do sprawdzianu końcowego, może przystąpić w innym terminie do sprawdzianu końcowego, wyznaczonym przez kierownika kursu.
4) Sprawdzian zaliczający kurs w formie pisemnej musi spełniać następujące warunki:
   a) składa się z co najmniej 30 pytań testowych, zamkniętych, każde z pięcioma odpowiedziami, w tym jedną prawidłową,
   b) do zaliczenia testu wymagane jest 75% prawidłowych odpowiedzi.
5) Sprawdzian końcowy w formie praktycznej musi spełniać następujące warunki:
   a) jest realizowany w sali ćwiczeniowej przy użyciu wymaganego sprzętu dydaktycznego,
   b) polega na wykonaniu 3 zadań (czynności) z zakresu umiejętności praktycznych objętych programem kursu doskonalącego,
   c) do zaliczenia wymagane jest prawidłowe wykonanie co najmniej 2 zadań (czynności) spośród 3 zadań wylosowanych przez zdającego.

I. Regulamin organizacyjny kursu

Organizator kursu opracowuje regulamin kursu, który określa:

1) organizację i przebieg kształcenia na kursie;
2) sposób oceny wiedzy i umiejętności praktycznych;
3) zakres praw i obowiązków kadry dydaktycznej;
4) zakres praw i obowiązków uczestników kursu.

O zasadach opisanych w wyżej wymienionym regulaminie uczestnicy kursu muszą być poinformowani najpóźniej w pierwszym dniu kursu.

J. Zalecana literatura

1. **Tytuł:** Zdrowie publiczne. Wymiar społeczny i ekologiczny
   Autor: Golinowska S.
   Wydawnictwo: Scholar
   Rok wydania: 2022

2. **Tytuł:** Praktyka i teoria promocji zdrowia (wyd. VI)
   Autor: Karski J.
   Wydawnictwo: CeDeWu
   Rok wydania: 2023

3. **Tytuł:** Zdrowie publiczne. Najważniejsze zagadnienia dla studiujących i zainteresowanych nauką o zdrowiu
   Autor: Wojtczak A.
   Wydawnictwo: CeDeWu
   Rok wydania: 2018

4. **Tytuł:** Współczesne wyzwania zdrowia publicznego
   Autor: Pinkas J.
   Wydawnictwo: PZWL
   Rok wydania: 2021

5. **Tytuł:** Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne (wyd. IV)
   Autor: Leowski J.
   Wydawnictwo: CeDeWu
   Rok wydania: 2018

6. **Tytuł:** Ekonomika zdrowia
   Autor: Getzen Thomas E.
   Wydawnictwo: Naukowe PWN
   Rok wydania: 2013

7. **Tytuł:** Od Ekonomii do Ekonomiki Zdrowia
   Autor: Golinowska S.
   Wydawnictwo: Naukowe PWN
   Rok wydania: 2021

8. **Tytuł:** Programy zdrowotne. Skuteczna profilaktyka zachorowań. Przykłady

dobrych praktyk

Autor: Dyzmann-Sroka A., Piotrowski T.

Wydawnictwo: PZWL

Rok wydania: 2017